

แนวทางการฝึกฝนทักษะทางภาษาอังกฤษ

ผศ.ดร.สำราญ ชันสำโรง
อาจารย์ประจำ มจร. วิทยาเขตเชียงใหม่

ความนำ

บ่อยครั้งมีคนตั้งคำถามว่าเรียนภาษาอังกฤษอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จ คำตอบที่ได้รับอาจมีความแตกต่างกันตามความรู้และประสบการณ์ของผู้สอน แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้ถูกถามอาจจะย้อนคำถามกลับไปว่า ต้องการที่จะเก่งในทักษะใด ฟัง พูด อ่าน หรือ เขียน เพราะทักษะแต่ละทักษะถึงแม้จะเป็นภาษาเดียวกัน แต่วิธีการฝึกอาจจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่างๆ ทั้งการฟัง พูดอ่าน และเขียน เพื่อสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ หลายคนพูดภาษาอังกฤษได้ แต่อาจจะพูดไม่ถูกต้องตามหลักของภาษา และมีคนจำนวนไม่น้อยที่เขียนภาษาอังกฤษได้แต่เขียนไม่เป็นไปตามโครงสร้างของภาษา บางคนมีความถนัดทางด้านการพูดแต่ไม่ถนัดทางด้านการเขียน บางคนมีความชำนาญในการเขียนแต่ไม่มีความมั่นใจในการพูด สิ่งทีกล่าวมาไม่ใช่เป็นเรื่องผิดปกติแต่อย่างไร เพราะอยู่ที่ภูมิหลังของการฝึกฝนของแต่ละคน

ทักษะในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ แบ่งได้เป็น ๒ ประเภทหลักๆ คือ ๑) ทักษะที่ต้องคิดขึ้นเอง (productive skills) ซึ่งได้แก่การพูดและการเขียน ๒) ทักษะที่รับข้อมูลเข้ามาในสมองแล้วคิดถอดความหมาย (receptive skills) ได้แก่ ทักษะการอ่านและการฟัง แต่โดยธรรมชาติการเรียนรู้ทักษะเหล่านี้ดูเหมือนว่าจะไม่สัมพันธ์กันกับการแบ่งนี้ เพราะการฟังและพูดเป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีธรรมชาติ ขณะที่ การอ่านและการเขียนโดยทั่วไปเป็นการเรียนที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย และนอกจากนี้ ทักษะที่ต้องคิดขึ้นเอง คือการเขียนและการพูดก็ยังแตกต่างกันในการเรียนรู้^๑

หลายคนกล่าวว่าการเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ยากและซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่นๆ Nunan (Nunan)^๒ กล่าวว่า การพูดง่ายกว่าการเขียนไม่ว่าจะเป็นภาษาที่หนึ่งหรือภาษาที่สองก็ตามเนื่องจาก

^๑ Harmer, J. *The Practice of English language teaching* (China: Longman, 2006) p. 246.

^๒ Nunan, D. *Designing tasks for the communicative classroom* (Cambridge : Cambridge University Press, 1989).

การเขียนต้องอาศัยความรู้และข้อมูลจากทักษะ ฟัง พูด และอ่าน และมีความสามารถในการรวบรวมความคิด ลำดับเหตุการณ์ และถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนที่ต้องตรงกับความต้องการของตนเอง การเขียนไม่ใช่เป็นการฝึกเพื่อแสดงความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์แต่เพียงอย่างเดียวแต่เป็นการแสดงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย^๑ อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าประชากรกว่าครึ่งโลกไม่สามารถเขียนได้ดีพอหรือเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๒ ถึงแม้มีคนจำนวนมากมีความเชื่อเช่นนั้นว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากที่สุด แต่ก็มีคามจำเป็นที่ต้องมีการเรียน การสอนทักษะการเขียน เนื่องจากทักษะการเขียนเป็นทักษะสำคัญและเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมากช่วยเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้อื่น ๆ ในวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนมาใช้ เช่น การจดบันทึก ขณะฟัง หรือการเขียนสรุปเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้การเขียนทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีระบบและสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ความนึกคิด และจินตนาการ ซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทางภาษา^๓ สำหรับข้อบกพร่องในด้านการเขียนที่พบคือผู้เรียนมีปัญหาในการใช้โครงสร้างทางภาษา คำศัพท์ การเรียบเรียงประโยค ตลอดจนไม่สามารถถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเองไปสู่ไปสู่การเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องเหมาะสม^๔

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้มีคนจำนวนมากมีความเห็นว่าการพูดง่ายกว่าการเขียน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามื่อนักเรียน นิสิต นักศึกษาตลอดจนประชาชนที่มีการศึกษาหรือผู้ต้องการพัฒนาตนเองยังคงแสวงหาสถาบันที่สอนพิเศษภาษาอังกฤษอยู่เนืองๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผู้เรียนจำนวนมากที่ต้องการเรียนการพูดภาษาอังกฤษ ปรากฏการณ์เช่นนี้สะท้อนถึงปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนและสถานศึกษาที่ผ่านมาไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้ ตลอดจนมีข้อมูลที่น่าเสนอต่อสังคมไทยและทั่วโลกถึงความล้มเหลวของ

^๑ พิตรวัลย์ โกวิทวที, **ทักษะและเทคนิคการสอนเขียนภาษาอังกฤษ** (กรุงเทพมหานครฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๓๐.

^๒ Grabe, W., & Kaplan, B. **Theory and practice of writing** (London & New York: Longman, 1996) p.87.

^๓ สุมิตรา อังวัฒนกุล, **วิธีสอนภาษาอังกฤษ** (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔๙-๑๖๓.

^๔ สมพิศ พูลเจริญ, **การพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยการใช้โครงงาน** (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๗), หน้า ๑.

การพูดภาษาอังกฤษของคนไทยมีมากถึงร้อยละ ๙๙^๗ เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรการศึกษาแล้วไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา หรือในระดับปริญญาตรีแล้วก็ยังไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ดีเท่าที่ควรซึ่งปัญหานี้อาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ คือ ๑) ปัจจัยด้านการสอน ได้แก่ คุณภาพผู้สอน โอกาสทางการเรียนของผู้เรียนและเกณฑ์การประเมิน ๒) ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถที่จะเข้าใจการสอน ความถนัด แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะที่ดีต่อผู้สอน และกลยุทธ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ๓) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ความยึดมั่นในภาษาตน องค์กรประกอบทางภาษาตนและภาวะสองวัฒนธรรมในสังคม นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านและสภาพแวดล้อมทางสถาบันการศึกษา

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทักษะการเขียนหรือการพูด ดูเหมือนจะมีข้อจำกัดความยากง่ายที่แตกต่างกันออกไป การฝึกทักษะหนึ่งอาจจะมีส่วนเพื่อไปพัฒนาหรือเสริมอีกทักษะหนึ่ง แต่ต้องมีการปรับไปตามสภาพของทักษะนั้นๆ เช่น การพูดมิได้เป็นการเอาภาษาเขียนออกมาพูด ภาษาพูดจะเป็นข้อความสั้นๆ บางข้อความอาจจะขาดความสมบูรณ์ของไวยากรณ์ ไม่เป็นประโยค แต่ต้องเป็นภาษาที่ผู้ฟังเข้าใจง่าย นอกจากนี้การพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในที่ชุมชนเป็นการพูดนำเสนอและเป็นการพูดแสดงความคิดเห็นซึ่งผู้พูดต้องมีความคิดวิเคราะห์ภายใต้มุมมองของตนเอง ถ้าประสบการณ์การเรียนที่ผ่านมาไม่เคยฝึกนำเสนอความคิดก็จะทำให้สื่อสารเป็นภาษาอังกฤษยากยิ่งขึ้น^๘ และลักษณะเดียวกัน การเขียนเพื่อติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการกับบุคคลสนิท อาจไม่เน้นถึงความถูกต้องทางโครงสร้างของภาษา แต่เมื่อต้องเขียนในรูปแบบที่เป็นทางการมากขึ้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรักษาระดับความถูกต้องของภาษา

^๗ Wattanavitukul, Piset Spoken English: Why 99% of Thai and Chinese Failed in Learning Oral English, (2006) [Accessed 18 Dec. 2015]

^๘ Jakobovits, Loen A. Foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the Issues (Rowley Mass : Newbury House, 1971) pp.103-115.

^๙ Bygate, Martin, Speaking: Language Teaching, a Scheme for Teacher Education (Oxford: Oxford University Press. 1991) p.10.

การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

โดยทั่วไปแล้ว การเขียนจะมีองค์ประกอบที่จะต้องพิจารณาดังนี้

๑. **เนื้อหาดี (Content)** เนื้อหาสาระหรือเรื่องราวที่จะใช้ในการเขียน มีความเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เขียนให้คนกลุ่มใดอ่าน มีความน่าสนใจหรือไม่

๒. **มีรูปแบบ และลีลา (Form and Style)** รูปแบบได้แก่การเรียบเรียง การจัดลำดับก่อนหลังของเนื้อหา ให้มีความต่อเนื่องกันและมีความกลมกลืน (coherence) ส่วนลีลาได้แก่ การเลือกโครงสร้างทางไวยากรณ์ เลือกคำ และสำนวนต่างๆ ของภาษาที่ใช้ในการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์และอรรถรสในการอ่านจากข้อความที่เขียน

๓. **ไวยากรณ์ชัดเจน (Grammar)** ไวยากรณ์มีความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภาษา ภาษาอังกฤษมีรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่แตกต่างจากภาษาไทย ผู้เขียนจึงต้องเขียนให้ถูกต้องและสื่อความหมายได้ชัดเจนและครอบคลุม

๔. **เน้นกลวิธี (Mechanics)** กลวิธีเป็นการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ของภาษาที่ใช้ในการเขียน เช่น การใช้ตัวอักษรใหญ่และเครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ

กระบวนการเขียน

มีนักคิดนักเขียนหลายท่าน ได้นำเสนอขั้นตอนของกระบวนการเขียน (Writing Process) คล้ายๆ กัน ดังนี้

๑. **ขั้นก่อนการเขียน (Pre-writing)** เป็นขั้นตอนการคิดประเด็น หรือเลือกเรื่องที่จะเขียน เป็นการรวบรวมความคิด ซึ่งใช้ในการวางแผนค้นคว้าและจัดเตรียมเนื้อหา โดยที่ผู้เรียนต้องการคำชี้แนะซึ่งอาจทำได้โดยการจัดเตรียมเนื้อหา ในรูปของการระดมความคิด การอภิปราย การใช้ผังความคิด การใช้ประเด็นคำถาม หรือการช่วยกันวางเค้าโครงร่าง เป็นต้น

๒. **ขั้นการเขียน (Writing)** เป็นขั้นการลงมือเขียนงาน ถ่ายทอดความคิดลงบนกระดาษ โดยไม่ต้องกังวลในการใช้ภาษา การสะกดคำ หรือกลไกทางภาษามากนัก

๓. **ขั้นปรับปรุงงานเขียน (Revising)** เป็นขั้นตอนการตรวจ โครงสร้างประโยค ไวยากรณ์ การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน

๔. ขั้นแก้ไข เรียบเรียงและการอ่านเพื่อตรวจแก้ไข (Editing and Proofreading) ผู้เขียนหรือผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยน แก้ไข หรือเพิ่มเติมเนื้อหา ผู้เขียนควรมีเครื่องมือในการตรวจแก้ไข เช่น รูปแบบหลักการ หรือการให้ผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องเพิ่มเติม

ในกระบวนการฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษสามารถทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับผู้สอนที่จะคิดหาวิธีให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน จากการที่ผู้เขียนได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยวรรณกรรมล้านนาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่”^{๑๐} โดยให้นิสิตทั้งชั้นปีที่ ๓ และ ชั้นปีที่ ๔ วิชาเอกภาษาอังกฤษ ได้ฝึกความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ในด้านการเขียนคำศัพท์ และการเขียนบรรยายสั้นๆ โดยการนำวรรณกรรมท้องถิ่นล้านนา มาเป็นเค้าโครงเรื่องในการเขียน ใช้เวลาในการฝึกวันละ ๙๐ นาที รวมทั้งหมด ๑๐ ครั้ง ในการทำกิจกรรมฝึกการเขียนนั้น นิสิตทำกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มๆ ช่วยกันคิดและช่วยกันเขียน เริ่มจากการฝึกตั้งแต่ระดับคำ ไปหาวลี ประโยค และการเขียนย่อหน้าสั้นๆ ก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมนิสิตจะได้รับฟังประวัติโดยย่อของวรรณกรรมแต่ละวรรณกรรม จากนั้นเป็นการเรียนรู้เทคนิคการเขียน หลังจากนั้นเป็นการทำกิจกรรมการเขียนร่วมกันเป็นกลุ่ม เสร็จแล้วแต่ละกลุ่มจะได้รับการวิจารณ์และตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดร่วมกันเป็นการเรียนรู้ทั้งข้อผิดพลาดของตนเองและของคนอื่น หลังจากการทำกิจกรรมครบ ๑๐ ครั้งแล้ว จากการทดสอบหลังจากจบทุกกิจกรรม ผลคะแนนจากการประเมินเป็นรายบุคคลพบว่า คะแนนความรู้ภาษาอังกฤษเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการใช้วรรณกรรมล้านนา (\bar{X} =๑๒.๓๒, SD =๗.๗๘) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน (\bar{X} =๒๓.๕๐, SD = ๙.๐๕) ถึง ๒ เท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ทั้งภาพรวมและรายชั้นปี นอกจากนี้ นิสิตจะได้ฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษแล้ว นิสิตยังได้รับความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมล้านนา และเห็นคุณค่าในการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นของตน จากการสอบถามความคิดเห็น นิสิตเกินครึ่งหนึ่งเห็นคุณค่าในการศึกษาวรรณกรรมล้านนาและประโยชน์ในการเรียนภาษาอังกฤษด้วยวรรณกรรมล้านนา อยู่ในระดับมาก หนึ่งในสามของนิสิตทั้งหมดเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการเขียนสรุปหรือแปลงานวรรณกรรมล้านนาเป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง (ร้อยละ ๓๒.๑) และร้อยละ ๓๕.๗ ของนิสิตทั้งหมดเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการเขียนสรุปหรือแปลงานวรรณกรรมล้านนา

^{๑๐} สำราญ ชันสำโรง, การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยวรรณกรรมล้านนาของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ (รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๗๔-๗๕.

เป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ไม่มีนิสิตที่เห็นว่าความสามารถในการเขียนสรุปวรรณกรรมล้านนาเป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อยที่สุด นอกจากนิสิตได้พัฒนาทักษะการเขียนของตนด้วยกระบวนการเรียนรู้เป็นกลุ่มทำให้ผลคะแนนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ๒ เท่าแล้ว การเปลี่ยนบรรยากาศและสถานที่ในการเรียนรู้ และการจัดทัศนศึกษา ณ สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมล้านนา พร้อมทั้งให้ฝึกการเขียน ณ สถานที่แห่งนั้นๆ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในการศึกษาวรรณกรรมล้านนาของนิสิต

การพัฒนาทักษะการพูด

การพัฒนาทักษะทางการพูดเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝน ในรูปแบบการเรียนการสอนนั้นการสอนการพูดจำเป็นต้องฝึกผู้เรียน ๒ อย่าง คือ ๑. ฝึกในการใช้รูปแบบที่คงที่ของภาษา ได้แก่ เสียงและรูปแบบไวยากรณ์และคำศัพท์ ๒. หาโอกาสแสดงออกในการพูด เพื่อเป็นการทดสอบว่าเสียงและรูปแบบที่ได้ฝึกฝนมาใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ ผู้สอนต้องให้ความสนใจในเรื่องความถูกต้องและความคล่องแคล่วในขั้นที่แตกต่างกันของระดับการเรียนรู้ ในขั้นต้นควรเน้นความถูกต้อง แต่อย่าให้ผู้เรียนมีความอึดอัดจนขาดความมั่นใจในการพูด ส่วนในขั้นสูงควรเน้นความคล่องแคล่ว การพัฒนาความสามารถในการพูดเป็นบ่อเกิดที่ดีของแรงจูงใจสำหรับผู้เรียน สิ่งที่คุณสอนควรคำนึง คือ ๑. พยายามหาวิธีแสดงต่อผู้เรียนว่าพวกเขากำลังพัฒนาภาษาตลอดเวลาโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นครั้งคราว เช่น การฝึกบทบาทสมมติ การเล่นเกมหรือการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเห็นว่าพวกเขาสามารถใช้ภาษาได้มากแค่ไหน ๒. ในการฝึกควบคุมนั้นผู้สอนจะต้องเลือกกิจกรรมและแก้ไขข้อผิดพลาดในโอกาสที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้รับการพอใจอยู่เสมอ ๓. แสดงให้ผู้เรียนรู้ว่าสิ่งที่พวกเขาทำเพียงเล็กน้อยยังมีสิ่งที่จะต้องเรียนรู้อีกมากมาย และต้องพัฒนาทักษะการพูดอยู่อย่างต่อเนื่อง

จากการที่ผู้เขียนได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อ.เมือง จ.เชียงใหม่”^{๑๑} การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และพัฒนาทักษะการพูดและการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง

^{๑๑} สำราญ ชันสำโรง, การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ (รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า๕๐-๕๒.

เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งศึกษาผลสัมฤทธิ์และเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้กำหนดวัดเพื่อเป็นต้นแบบในการฝึกปฏิบัติเป็นพระมัคคุเทศก์ จำนวน ๓ วัด คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดสวนดอก พระอารามหลวง และวัดเชียงใหม่ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระภิกษุสามเณรที่พำนักอยู่ในวัดในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๕๕ รูป ที่เข้าร่วมในการวิจัยด้วยความสมัครใจและได้รับการวัดความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานโดยการสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษให้เหลือจำนวน ๔๐ รูป และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้าชมวัดต้นแบบในการทดลอง จำนวน ๓ วัด สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ และยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความสมัครใจ จำนวน ๔๐ คน

ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย (๑) โครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษที่มีประโยชน์ในการตอบคำถามหรือบรรยายกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้ทั่วไปและใช้ได้กับทุกวัด จำนวน ๑๕ โครงสร้าง เช่น This temple is known as....., There are (two important places in this temple....., There is the most famous/beautiful (Buddha image) in the temple เป็นต้น (๒) ข้อมูลภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบไปด้วย พระพุทธรูปปางต่างๆ ในแต่ละยุคในประเทศไทย และพระพุทธรูปประจำวันเกิด รูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดไทยในแต่ละยุค ตัวอย่างวัดและสถาปัตยกรรมภายในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนิยมเข้าไปเยี่ยมชม รวมทั้งข้อมูลภายในวัดที่เป็นต้นแบบในการทำกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วัดพระสิงห์ ราชวรมหาวิหาร วัดสวนดอก พระอารามหลวง และวัดเชียงใหม่ และคำถาม-คำตอบที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนิยมตั้งคำถาม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมและเรียบเรียงหลักสูตรให้มีความครอบคลุมและมีประโยชน์มากที่สุดสำหรับพระภิกษุสามเณรเพื่อใช้ในการตอบคำถามหรือบรรยายภาษาอังกฤษแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเกี่ยวกับวัดและเรื่องราวภายในวัด รวมทั้งวิธีการฝึกปฏิบัติที่มีขั้นตอนการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงแล้วทำการประเมินเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและสร้างความมั่นใจให้กับกลุ่มทดลองที่เป็นผู้บรรยายให้มีมากขึ้นในการบรรยายครั้งต่อไป โดยการฝึกปฏิบัติซ้ำในอีก ๑ สัปดาห์ต่อมา และได้ทำการประเมินซ้ำอีกครั้งเพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ดังจะเห็นได้จากการประเมิน

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้หลักสูตรทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ที่ส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับความรู้จากการอบรมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ ๙๐.๙ สามารถนำประสบการณ์จากการอบรมและฝึกปฏิบัติไปใช้ในการบรรยายในวัดที่ตนพำนักอยู่ได้ (อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ ๙๐.๖) ได้รับประสบการณ์จากการฝึกภาคปฏิบัติ (อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ ๘๔.๘) และโครงสร้างภาษาอังกฤษช่วยในการอธิบายเกี่ยวกับเรื่องราวและสถานที่ภายในวัด (อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ ๖๖.๗) ทำให้พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างมีความมั่นใจในการอธิบายเกี่ยวกับวัดหลังได้รับการอบรม (อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ ๖๐.๗) และพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการฝึกอบรมโดยรวม อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดสูงถึงร้อยละ ๙๔

พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างได้พัฒนาการพูดบรรยายภาษาอังกฤษเป็นลำดับ เริ่มตั้งแต่การได้รับความรู้ในเนื้อหาและวิธีการในการบรรยายพร้อมทั้งการฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จำลองต่อหน้าเพื่อนพระภิกษุสามเณรในกลุ่มทดลอง และวิทยากรประจำกลุ่มทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หลังจากนั้น พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างทุกรูปได้นำข้อมูลเนื้อหาในหลักสูตรที่ได้รับการอบรมกลับไปทบทวนและฝึกซ้อมที่วัดที่ตนพำนักอยู่ เพื่อเตรียมตัวบรรยายในสถานที่จริง คือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดสวนดอก พระอารามหลวง และวัดเชียงใหม่ เป็นการบรรยายต่อหน้าเพื่อนพระภิกษุสามเณรในกลุ่มทดลองและอาจารย์วิทยากรทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในสัปดาห์ถัดไป เป็นการสร้างประสบการณ์และความมั่นใจให้กับพระภิกษุสามเณรที่จะแสดงบทบาทพระมัคคุเทศก์ อีกทั้งพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างยังได้รับคำแนะนำจากวิทยากรที่ประจำในแต่ละวัด ขณะฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองเพื่อปรับปรุงแก้ไข และในสัปดาห์สุดท้ายของการฝึกปฏิบัติ พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างได้ฝึกปฏิบัติเป็นพระมัคคุเทศก์ในสถานการณ์จริงในวัดต้นแบบ ผลการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบผลการประเมินหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ที่พบว่า ในครั้งที่ ๑ (\bar{X} =๖๙.๗๙, SD.=๑๒.๙๒) และครั้งที่ ๒ (\bar{X} =๘๑.๔๒, SD.=๙.๖๒) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม (\bar{X} =๕๒.๑๒, SD.= ๑๒.๙๒) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ทำให้สรุปได้ว่า หลังการร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ส่งผลให้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของ

พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาอย่างแท้จริง และสร้างความมั่นใจให้กับพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างให้เพิ่มขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องในการนำประสบการณ์จากการอบรมและฝึกปฏิบัติไปใช้ในการบรรยาย/อธิบายเรื่องราวต่างๆ ภายในวัดที่ตนพำนักอยู่ นับว่าเป็นการส่งเสริมงานเผยแผ่ศาสนาธรรมและงานสาธารณูปการซึ่งจะช่วยพัฒนาสังคมในบทบาทของพระสงฆ์ต่อไป

จากข้อมูลทีกล่าวมาเป็นการยืนยันว่าภาษาอังกฤษ หรือภาษาใดๆ ก็ตามเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการพัฒนา การเรียนรู้ ตลอดถึงการหมั่นฝึกฝนอยู่เนืองๆ และต่อเนื่องจึงจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและใช้ทักษะนั้นๆ ได้ดี ภาษาไม่ใช่อาหารที่จะรับประทานแล้วอิ่มทันที การที่จะเป็นผู้สามารถใช้ทักษะใดๆ ได้ดี หรือมีความชำนาญ จะต้องหมั่นฝึกฝน มีความอดทน และความพยายาม สรุปลง่ายๆ ต้องใช้หลัก อิทธิบาท ๔ คือ

มีฉันทะ	ใจชอบ	ประกอบกิจ
เพียรอุทิศ	วิริยะ	ประสบผล
สามจิตตะ	ไฟธุระ	ชนะตน
ตรงเหตุผล	วิมังสา	มาพบทวน

เอกสารอ้างอิง

- พิตรวัลย์ โกวิทาทิ. **ทักษะและเทคนิคการสอนเขียนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- สมพิศ พูลเจริญ. **การพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยการใช้โครงงาน**. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๗.
- สุมิตรา อังวัฒน์กุล. **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- สำราญ ชันสำโรง. **การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยวรรณกรรมล้านนาของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่**. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- _____. **การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อ.เมือง จ.เชียงใหม่**. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- Bygate, Martin. **Speaking: Language Teaching, a Scheme for Teacher Education**. Oxford: Oxford University Press. 1991.
- Grabe, W., & Kaplan, B. **Theory and practice of writing**. London & New York: Longman, 1996.
- Harmer, J. **The Practice of English language teaching**. China: Longman, 2006.
- Jakobovits, Loen A. **Foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the Issues** Rowley Mass : Newbury House, 1971.
- Nunan, D. **Designing tasks for the communicative classroom**. Cambridge : Cambridge University Press, 1989.
- Wattanavitukul, Piset **Spoken English: Why 99% of Thai and Chinese Failed in Learning Oral English**, (.2006) [Accessed 18 Dec. 2015]